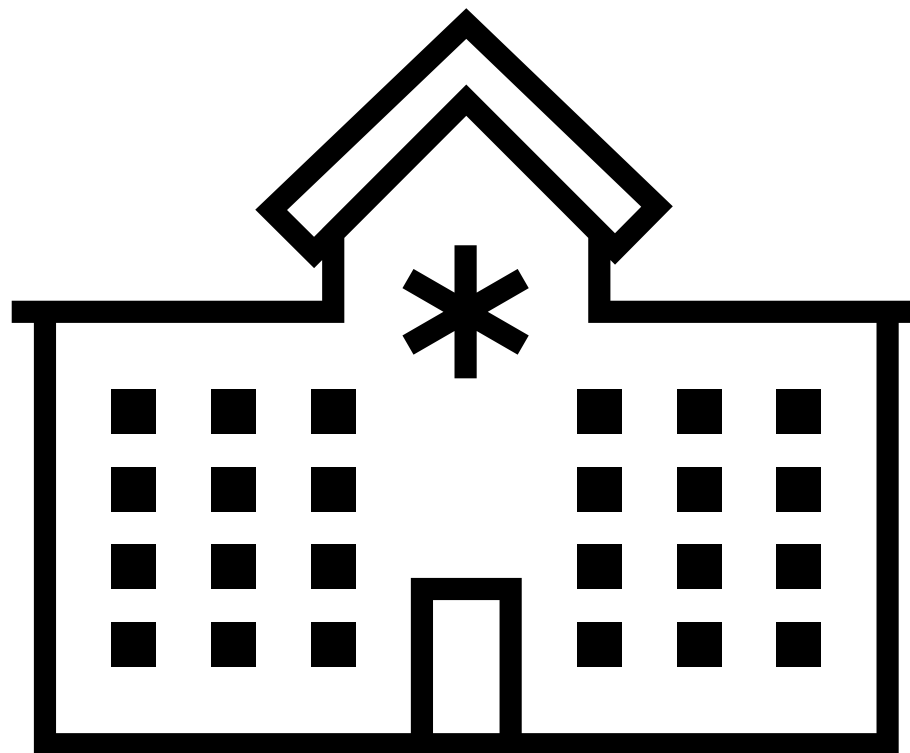

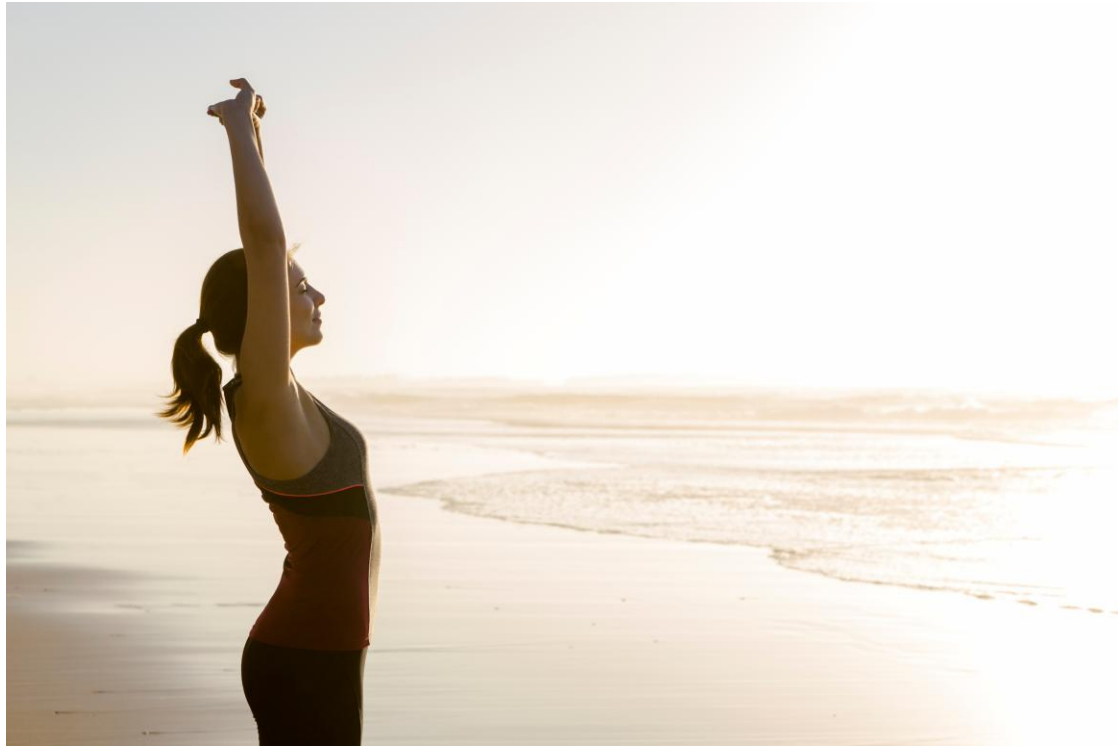
Ontwikkelingen in de psychosezorg en de rol van EDIT en VIP-teams

Online Bijeenkomst Netwerk Vroege Psychose

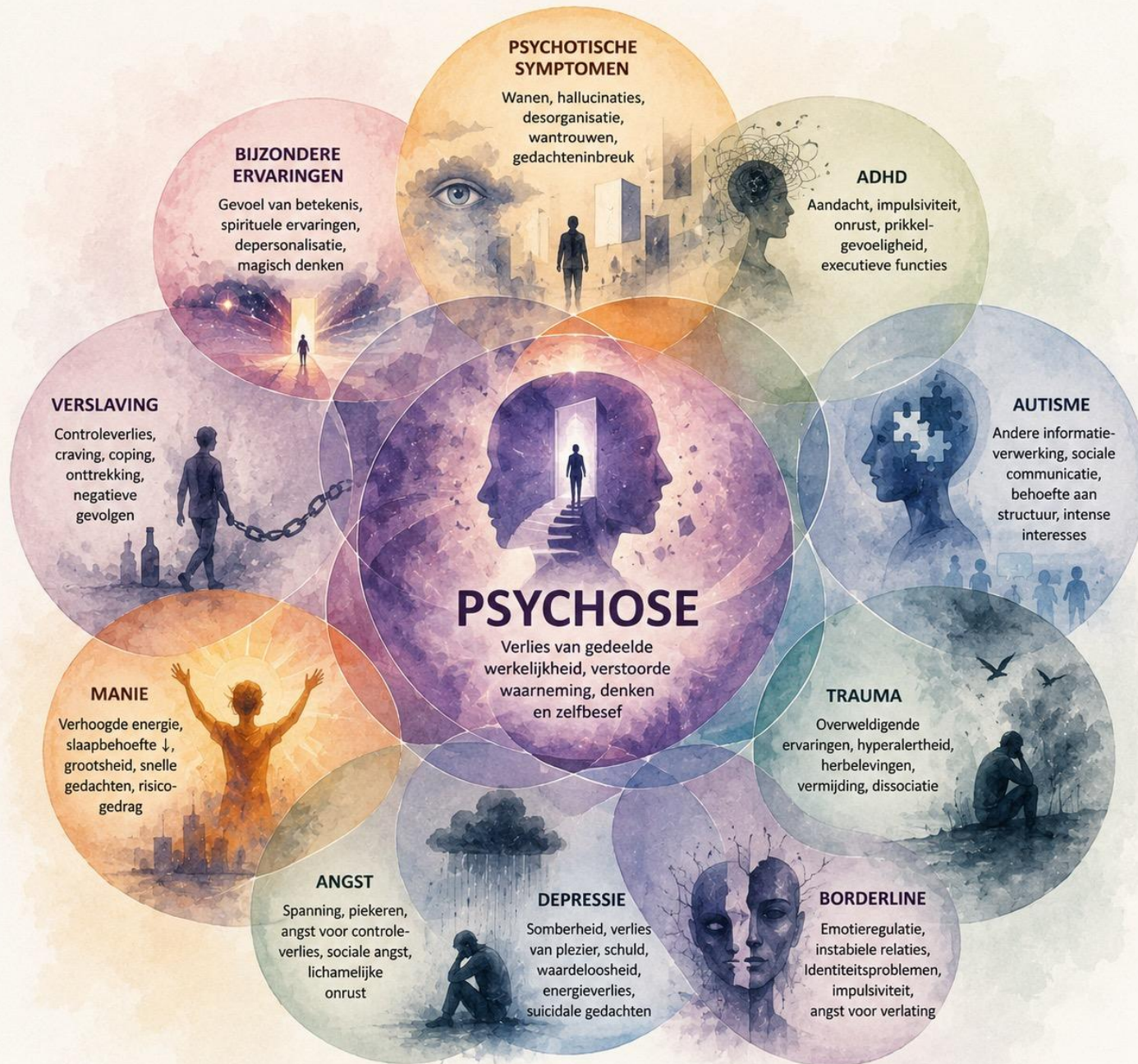
20 mei '26

Yvonne de Jong

Deze thema's kunnen op zichzelf staan, maar overlappen vaak. Iedereen heeft een uniek verhaal.

Begrip, verbinding en maatwerk maken het verschil.

Classificeren of labelen?

- Psychose primair non affectief: schizofrenie
Maar .. heterogeen

- Depressie met psychotische symptomen
= affectieve psychose

Maar...

depressie gaat vaak aan psychose vooraf

- Borderline persoonlijkheidsstoornis
Psychotische symptomen als behorend bij en gaat weg als emotie daalt

Maar...

Fluide psychoses comorbide aan BPD of verkeerd gediagnosticeerd

- Autisme, ADHD met psychose, vaker bij vroege psychose kinderleeftijd

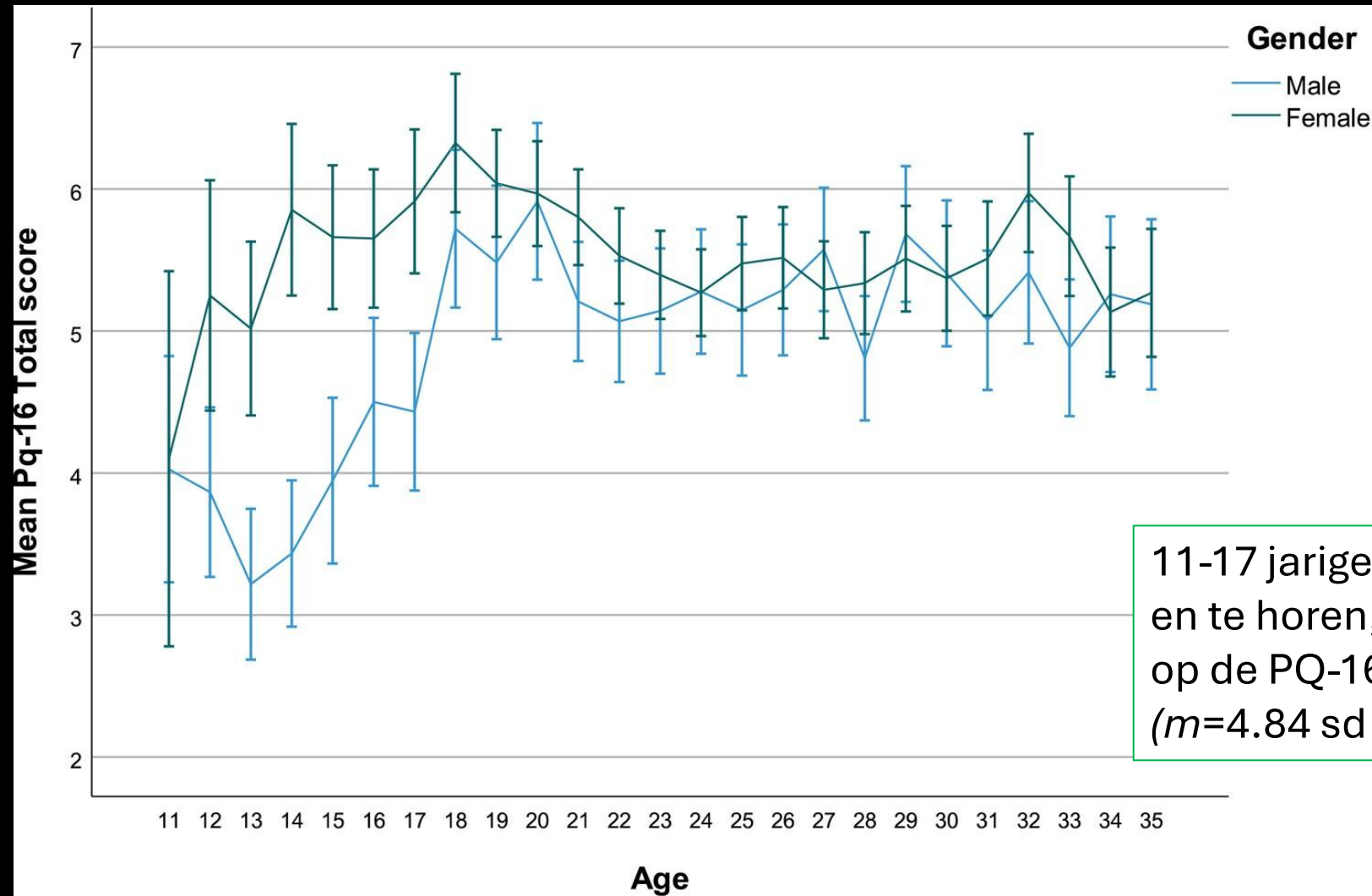
- Trauma en psychose, zelfde neurologische kenmerken, verweven met elkaar.

→ Psychotische symptomen binnen een netwerk staan op zichzelf en verdienen Behandeling. (Boldrini 2024)

Psychotische symptomen komen voor bij alle DSM-classificaties

DSM classification	Psychotic symptom endorsements
Somatoform disorders	49%
Bipolar disorders	46%
Eating disorders	39%
Impulse-control disorders	38%
Anxiety disorders	34%
Depressive disorders	32%
Substance use disorders	31%
Adjustment disorders	7%

Ervaringenlijst (PQ-16) totaalscores per leeftijd en geslacht SGGZ

Totaal N= 13783
Jeugd n = 1873

11-17 jarigen rapporteren meer te zien en te horen, maar scores niet hoger op de PQ-16 dan volwassenen ($m=4.84$ sd 3.62, $m=5.47$ sd 3.85)

Ouderschap en de kinderen

Parents' Descriptions of How Their Psychosis Affects Parenting

Original Paper | [Open access](#) | Published: 10 October 2019

Volume 29, pages 620–631, (2020) [Cite this article](#)

- Psychose beïnvloed alle domeinen van het ouderschap
- Meer specifiek: depressie, vermoeidheid, concentratieproblemen, het horen van stemmen, heeft effect op bieden bescherming, wederkerigheid en controle.
- Moeite behouden routine in combinatie met periodes afwezigheid

Terminologie

Deze groep ervaart meeste stigma & de GGZ speelt hierin een rol

- UHR / ARMS / CHR-p zijn wetenschappelijke termen. Deze bespreken we niet met de jongeren. Voorkomen stigma.
- Een groot deel wordt niet psychotisch, maar heeft wel last en comorbiditeit.

Wat zeggen we wel?

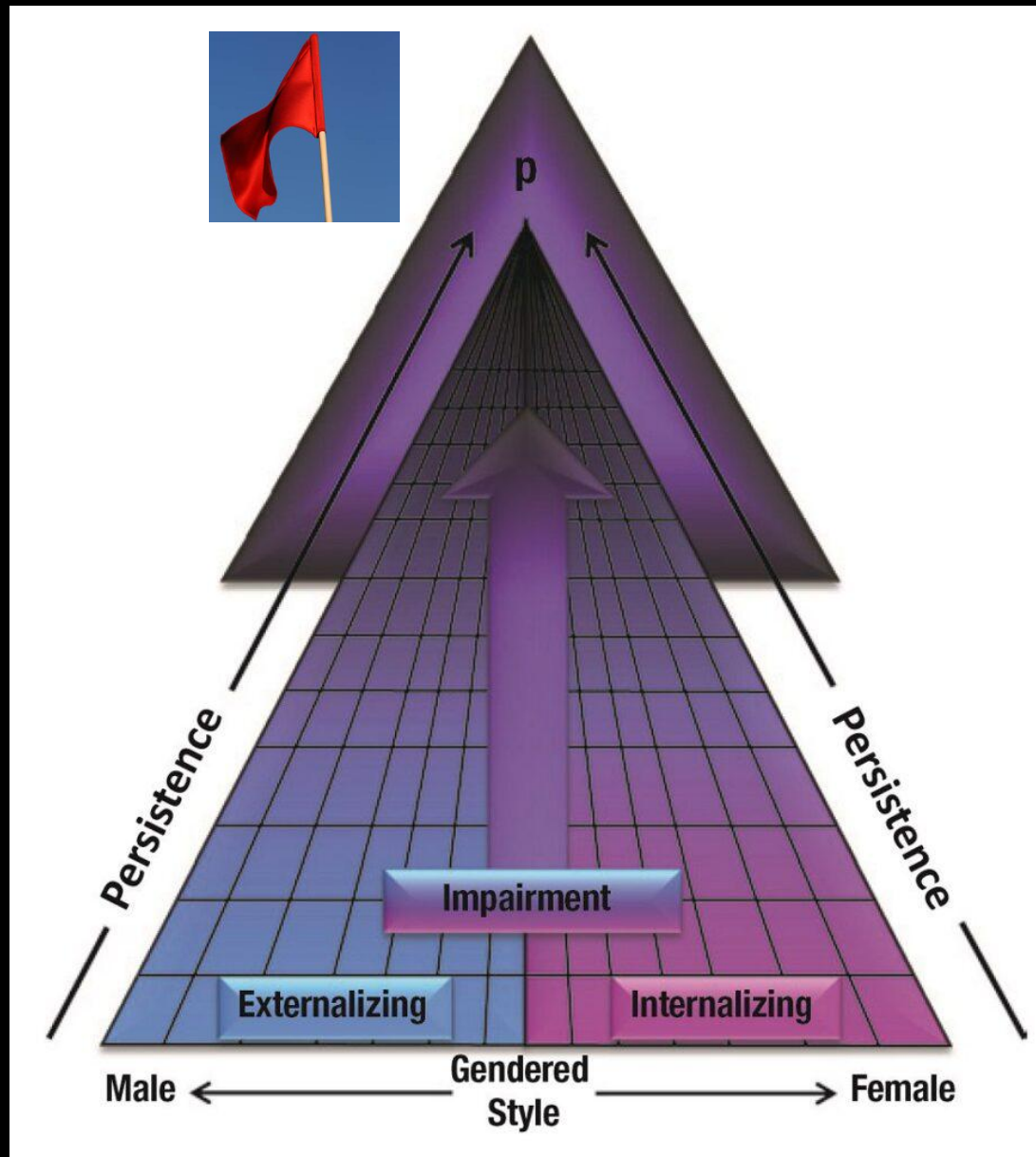
- Bij interview en ARMS:

Bijzondere ervaringen waar je in kunt vastlopen.

- Bij psychose drempel:

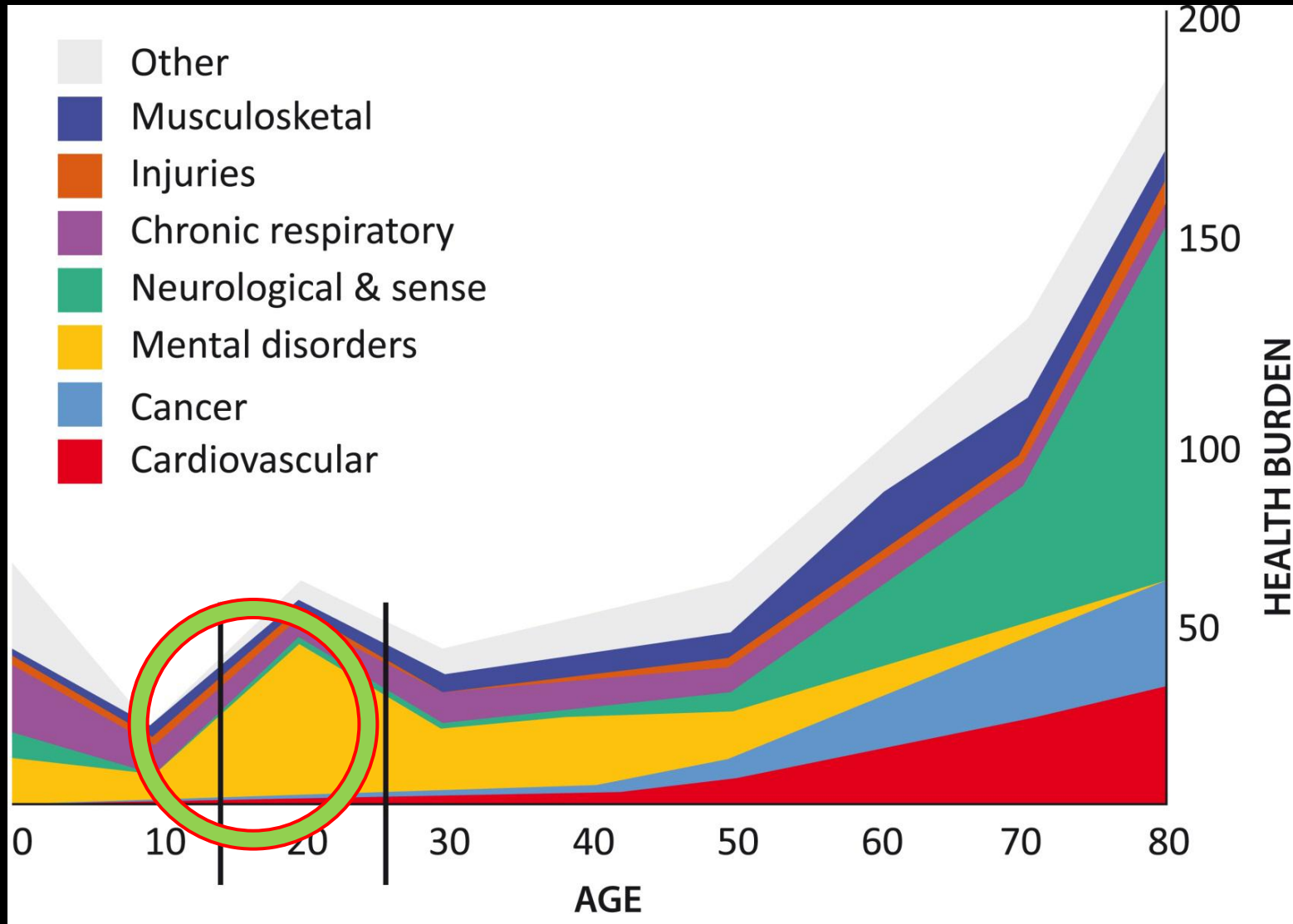
De bijzondere ervaringen zijn zodanig overheersend in je leven dat we van psychotische klachten spreken.

Psychotische
ervaringen zijn
indicator ernst
problematiek

van der Heijden, P. T., Hendriks, M. P. H., & Laceulle, O. M. (2022). De herontdekking van de p-factor.

Wanneer meeste stoornissen?

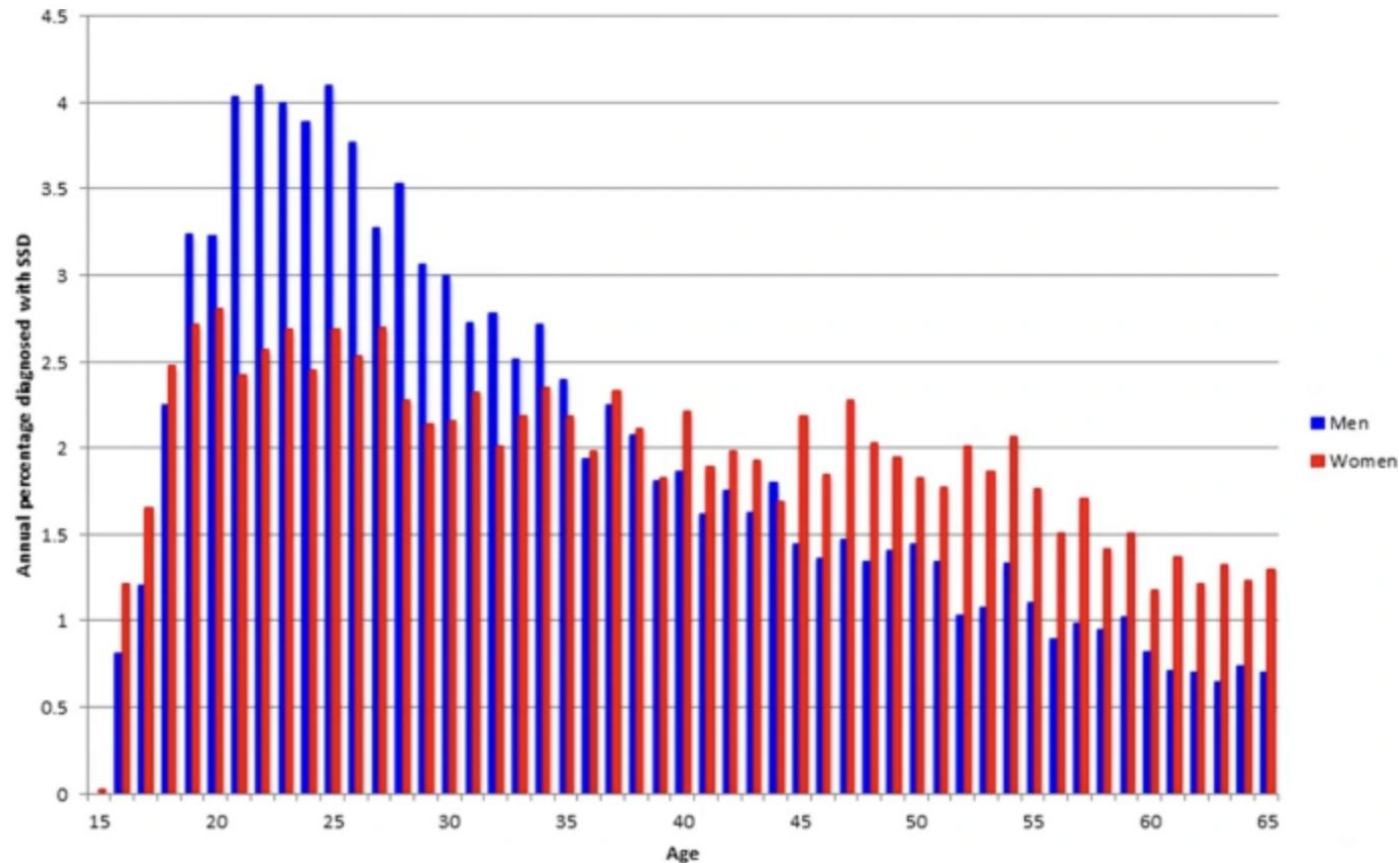
McGorry, 2007

Maar witte mannen en de overgang

Leeftijd diagnose

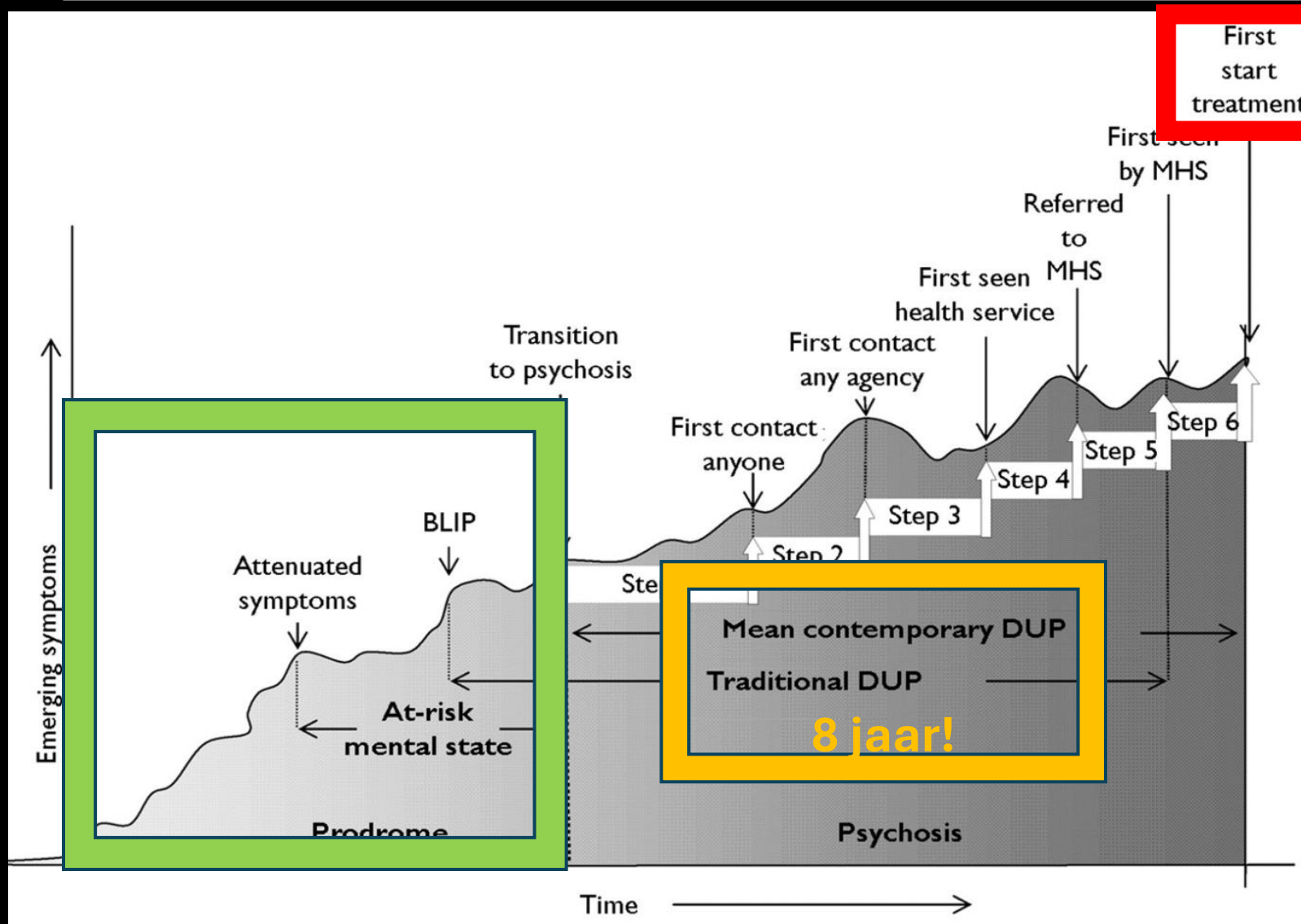
Fig. 3: Age at diagnosis of schizophrenia-spectrum disorder.

Age of first recorded schizophrenia-spectrum diagnosis for men ($n=9006$) and women ($n=7142$).

Finland
Schizofrenie
Schizo-affectief
Sommer 2020

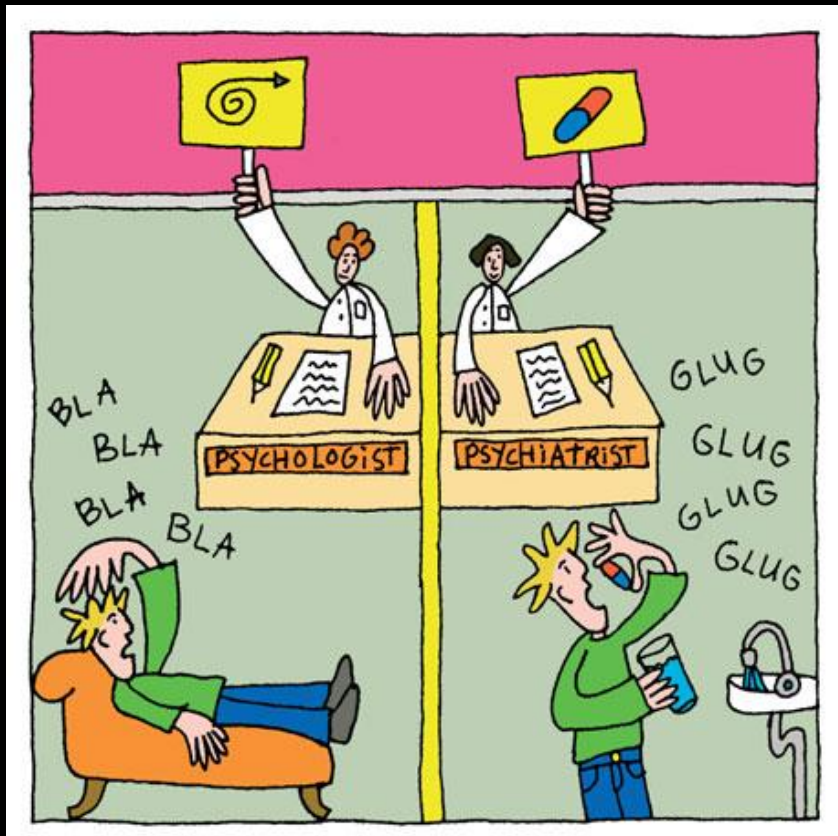
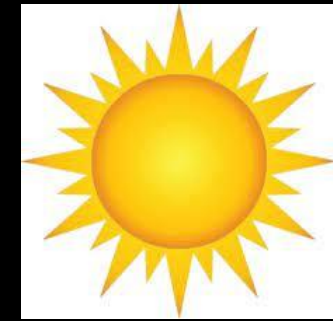
We moeten er vroeger bij zijn!

EDIE:
1.4% (52 pers)
werkelijk
psychotisch en
gemist
(vnl PTSS, depressie,
angst)

OnderzoekBOE:
3.4% (5 pers)
(alle DSM)

Gijs en de zorgstandaard psychose

Praten naast pillen!

Inhoud versus structuur, the elephant in the room

1

2

3

4

5

6

7

8

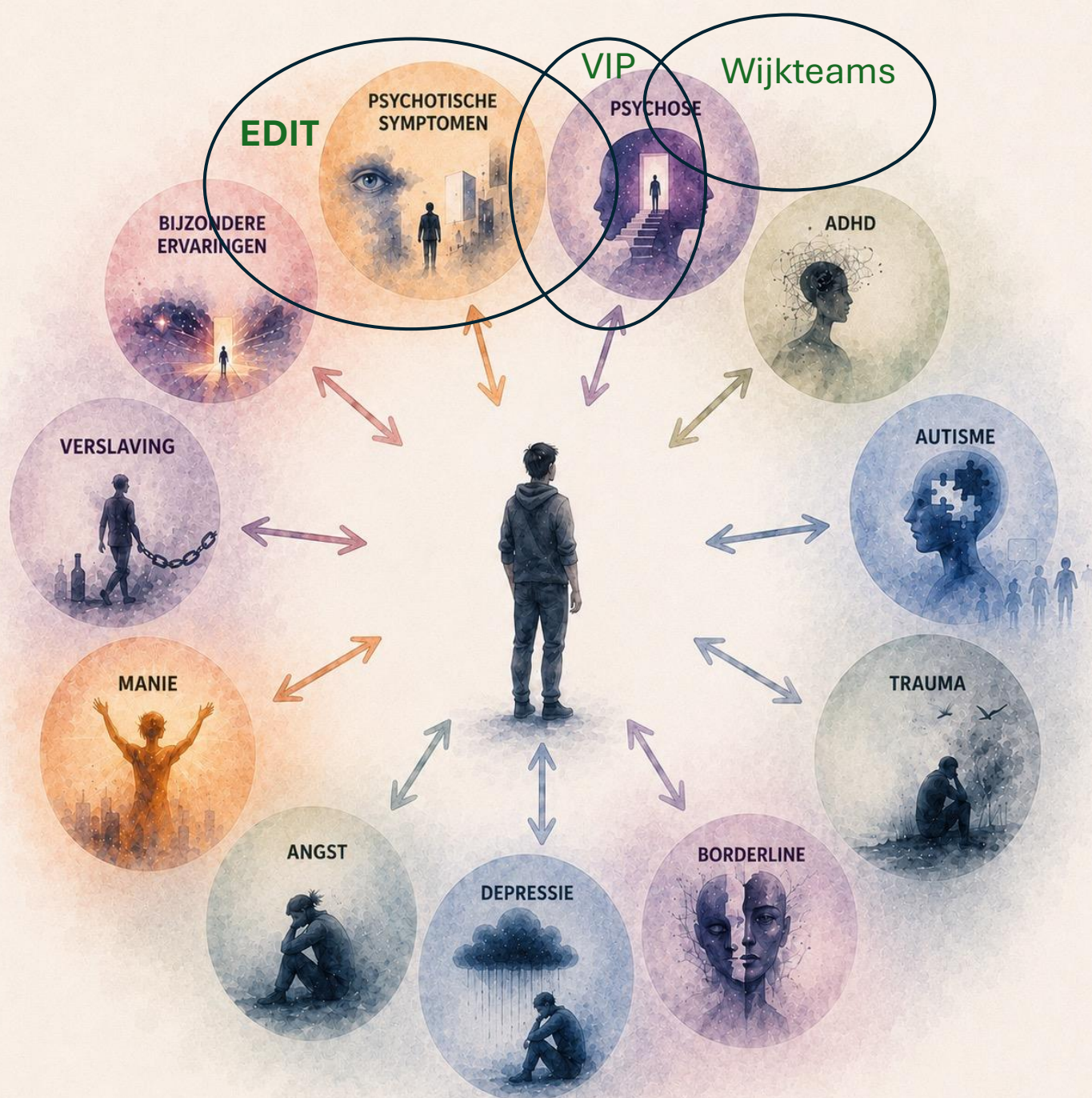
9

Tabel 10 Uitgaven aan gespecialiseerde ggz-behandelingen (dbc's) in 2014

Gespecialiseerde ggz-behandeling (dbc-hoofdgroep)	Aantal patiënten	Uitgaven (mln €)
Diagnostiek	88.534	85
Crisis zorg	50.747	118
Behandeling kort	146.673	90
Aandachttekort- en gedragsstoornissen	45.534	187
Autismespectrumstoornissen	34.745	212
Overige stoornissen in de kindertijd	31.979	98
Aan alcohol gebonden stoornissen	19.336	193
Aan overige middelen gebonden stoornissen	22.106	209
Depressieve stoornissen	102.873	536
Angststoornissen	81.209	357
Somatoforme stoornissen	13.955	65
Eetstoornissen	7.649	63
Schizofrenie en andere psychotische stoornissen	42.759	514
Bipolaire en overige stemmingsstoornissen	19.846	164
Persoonlijkheidsstoornissen	64.241	401
Delirium, dementie, amnestische en overige cognitieve stoornissen	13.901	97
Restgroep diagnoses	14.343	78
Niet bekend / overig	2.323	16
Totaal uitgaven gespecialiseerde ggz 2014	709.300*	3.483

Bron: Vektis *) aantal patiënten telt niet op vanwege dubbelstellingen in de verschillende productgroepen

Rol EDIT VIP

- EDIT -> UHR/ARMS
Maar ook multimorbide psychosedrempels
18-35? -> 12-60?
- VIP
Leeftijd?
Kaders eerste psychose?
- Integreren EDIT VIP in bredere teams?
→ Kennishubs,
drempelloze
transdiagnostische zorg

Uitvraag

Bedankt voor de aandacht!

Contact?

Y.deJong@Parnassiagroep.nl

